

Datum: 2013-02-11

LRF, Stockholm

Byanätsgruppen Möte III

Mötesanteckningar från Byanätsgruppens tredje möte

Öppnande av möte.

Närvarande:

Åsa Odell, LRF

Marcus Ternfeldt, Bynet

Karin Erneholm, Skanova

Camilla Nyroos, PTS

Jan Ollinen, Telenor

Patrik Sandgren, Bredbandsforum

Tore Johnsson, VGR,

Ulrik Strömberg, HSSL

Per Sundin, Atellus

Mattias Svanold, Bredbandsforum

Ej närvarande:

Camilla Jönsson, SSNf

Eva Nypelius, SKL

Att göra

- **Bredbandsutredningen** - Sondera möjligheterna att få till stånd ett möte mellan Åsa Odell och ansvariga för bredbandsutredningen för att påtala gruppens syn på regelverket runt stöden.
- **Mobilaccessgruppen** - Om byanätsgruppen vill komma med input till direktivet för mobilaccessgruppen som Bredbandsforum avser starta bör dessa skickas in omgående. Patrik tar emot och sammanställer synpunkter.
- **Marknadsanalys** – Diskussionen kring marknadsanalyser fortsätter nästa möte med målet att hitta ett förslag till hur den nuvarande ordningen bör ändras.
- **Fiber till byn skrift** - Gruppen enades om att kansliet (Patrik) återkommer med förslag på hur distribution kan ske och valet om att sprida brett eller vara selektiv.

- **Stöd villkor** - Gruppen bad kansliet (Patrik) ta fram en översikt av hur villkoren skiljer sig åt mellan olika länsstyrelser.
- **Helpdeskfunktion** – Gruppen enades om att adressera till Näringsdepartementet att det föreligger ett omedelbart behov av en rådgivning /helpdesk funktion för byalag där de kan få ekonomisk, teknisk och juridiska tips.
- **Markskrivelse** – Gruppen beslutade att anta en skrivelse om marktillträde med ändringar och att publicera denna som en del av gruppens arbete.
- **Schablonvärden** – Gruppen ska tillsända Jordbruksverket en skrivelse där det påtalas av enklare regler är bra men att schablonvärden inte bör baseras på en specifik summa per hushåll då detta kommer missgynna områden där det är glest mellan gårdar.
- **Markavtalsmallar** – LRF ska jämföra mallarna som lantmäteriet har och den som finns på www.fibertillbyn.nu

Syftet med dagens möte och rekapitulering av förra mötet

Uppdatering:

Byanätsdeklarationen går på pilot i VGR och Skåne. Bredbandsforum och LS i VG och Skåne har filat på den och den används testas nu ute i kommunerna.

Den deklarationen som nu testas är nästintill identisk med den förenklade variant som presenterades på mötet arbetsgruppen hade på Gotland (4:e december 2012).

Syftet med dagens möte (11 februari 2013) är att:

1. Ta ett beslut i frågan om rekommendationer kring en samarbetsorganisation för byanät.
2. Klargöra möjligheterna för de i Bynätsgruppens ingående organisationers att bistå i informationsspridningen om byanätsprocessen.
3. Formera en linje kring hur frågan om marknadsanalys bör hanteras inom gruppen.
4. Få kunskap om erfarenheter, utmaningar och möjligheter med Skanovas koncept byanätsfiber.

Återrapportering från styrgruppsmöte inkl. frågan om marknadsanalys.

Den 21 januari 2013 möttes Bredbandsforums styrgrupp, det som särskilt kan påverka byanätsgruppen är att det är på gång en bredbandsutredning. Utredningen syftar till att föreslå eventuella justeringar för att kunna uppnå målen i bredbandsstrategin.

Utredningen kommer även se över stödhantering och hur man prioriterar projekt som vill ha stöd idag. Eftersom utredningen därtill kommer titta på förslag från arbetsgrupperna, så har byanätsgruppen en reell möjlighet att påverka utredningen.

Gruppen beslutar att försöka få till stånd ett möte med de ansvariga för utredarna där Åsa Odell kan framföra arbetsgruppens syn på regelverket som omger stödet.

Även framtida arbetsgrupper inom Bredbandsforum diskuterades. Fyra förslag presenterades och det finns resurser för att starta två under 2013.

Marknadsanalys var en av de möjliga arbetsgrupperna, men styrgruppen beslutade att istället införliva denna frågeställning i byanätsgruppen. Marknadsanalys kommer därför att tas upp som en punkt på dagens möte.

En annan tänkbar arbetsgrupp var "mobilaccess". Denna trådlösa grupp vann gehör och kommer starta under 2013. Det trådlösa området brett och det finns olika uppfattningar om vilken inriktning gruppen bör ha. En infallsvinkel var hur trådlös teknologi kan vara ett reellt alternativ för internetaccess på landsbygden. En annan aspekt som togs upp var mobilitet, att kunna vara uppkopplad var som helst. Dessutom diskuterades konsumentperspektivet samt förväntningar och krav på tjänsterna.

Om byanätsgruppen vill komma med input till direktivet för mobilaccessgruppen som Bredbandsforum avser starta bör dessa skickas in omgående. Patrik tar emot och sammanställer synpunkter.¹

Kommentarer från gruppen

- *Den här gruppens arbete bygger grunden för mobilaccess. I dagens upplägg handlar byanätsprocessen bara om slutkundsaccess, och det är en brist. Konceptet skulle kunna inkludera möjligheten att fibrera mobilmaster.*
- *Jag ser en sammankoppling till marknadsanalysen, mobiloperatörer får ibland frågan "har ni tänkt bygga här". Om man då svarar ja, innebär det att byalaget inte får pengar. Så borde det inte vara, dessutom kanske operatören ändå har tänkt sig ansluta masten med radiolänk.*
- *I Bräcke kommun ritade man upp alla master, och även plottade ut framtida möjliga platser. Ett problem är hur man får ihop affären, därför har vi diskuterat med Skanova om att ta ett helhetsgrepp.*
- *Ur operatörernas perspektiv är problemet att få ihop affären. Även med vissa stadsnät, som är många gånger större än ett byanät, blir dessa affärer problematiska. Då är frågan hur man får ihop en affär med ett byalag där man inte*

---

¹ I anslutning till Bredbandsforums styrgrupp framförde Åsa Odell följande synpunkter: Det finns en rad relevanta aspekter för landsbygden som bör inkluderas i gruppen. Konkretisering behövs i meningen "ge förslag på åtgärder för att öka mobilnätets täckning och kapacitet inte minst på landsbygden". Det vore mycket önskvärt att följande inkluderas

a. vilken information kan göras tillgänglig om befintliga anslutningspunkter på landsbygden ?

b. hur kan befintlig infrastruktur nyttjas effektivare för att öka kapaciteten på landsbygden (ex den fiber som finns i banvallen) ?

c. hur ser den verkliga täckningen ut idag på landsbygden?

d. varför skiljer sig uppfattningen bland boende och operatörer om täckning och kvalitet ?

e. Nationell roaming, vad är för- och nackdelar och hur används detta i andra länder ? f. hur kan boende på samma sätt som vid fiberutbyggnad "hjälpa marknaden" för trådlöst att bygga ut. ("trådlöst till byn") ?

g. Krävs speciella tillstånd för att hantera / bygga master för trådlösa nät ?

kan få tag på ordföranden. Och vilka brister finns i dagens nät? Frågan är om man kan lita på de vet vad de lagt ner, att kraven som finns idag har uppfyllts, och om de har ekonomi så att de kan leverera i framtiden.

- *Regionala förvaltningsbolag vore en rimlig nivå för en operatör att hantera kontakten med, i det längre perspektivet går det inte att förhandla med 800-1000 byanät.*

Marknadsanalys

Det vedertagna angreppssättet på marknadsanalys har varit att se det som ett kriterium för att få stöd. Men ur ett större perspektiv har marknadsanalysen att göra med den övergripande planeringen av nätet. Målet är att se till att utbyggnaden sker effektivt, och att den kan samordnas. Det behövs ett beslutsunderlag för att säkerställa att det inte görs paralleletableringar, eller att det inte blir en undanträngningseffekt där marknaden kan vara intresserad av att bygga ut.

En studie genomfördes i december. Vi gjorde ett antal intervjuer och även en sammanställning av marknadsanalyser som publicerats på Jordbruksverket och länsstyrelsernas hemsidor. Frågan vi sökte besvara var vad de innehåller och hur är de utformade?

Enligt Jordbruksverket ska en marknadsanalys innehålla:

- Uppgifter om befintlig infrastruktur
- Karta över sträckning, noder och anslutningspunkter
- Typ av infrastruktur som avser byggas
- Beräknat antal arbetstimmar, hushåll som täcks samt kilometer nät.

Trots dessa riktlinjer så ser dock marknadsanalyser väldigt olika varandra ut i dagsläget. Några problem som identifierats:

- Byalagen har ofta ingen aning om vart de ska vända sig för att få svar på frågor angående exempelvis vilka källor som är bra eller relevanta att använda. Inte heller får de svar på hur detaljerad analysen behöver vara.
  - Byalagen ställer samma frågor till LS, kommun, operatörer. Onödig arbetsbelastning på dessa.
  - LS ser i många fall marknadsanalysen som en ren formsak med begränsat värde. Om detta är fallet så innebär det att den bara är en extra belastning för byalaget.
  - Stora olikheter i kvalitet och innehåll.
- *PTS bekräftar bristen i marknadsanalyserna. I många ärenden måste PTS begära kompletteringar avseende marknadsanalysen, det upplevs som ett stort problem.*

Förslag på förbättringar:

- Ge Länsstyrelsen uppdraget att genomföra marknadsanalysen. Varje byalag bör inte göra en egen marknadsanalys. En analys bör genomföras regionalt som visar var det finns kommersiellt intresse att bygga ut. Denna bör även innehålla en analys av möjliga då synergieffekter, t ex samförläggning med elbolag, vindkraft etc.
- Kontrollera innehållet. Tydliggör syftet med marknadsanalysen och säkerställ att uppgifterna som samlas in är tillräckliga för en adekvat bild.
- Skapa transparens. Inför en typ av referenssystem/ källhänvisning så att det blir transparent var och hur uppgifterna kommer ifrån.

Kommentarer från gruppen

- *Ansvar* bör flyttas från den lägsta nivån, frågan är var *ansvaret ska ligga*.
- *Ansvar* bör ligga hos kommunerna, de har ansvar för PBL och planering av infrastrukturutbyggnaden. Vi vill ju även att de ska ta fram en bredbandsstrategi. *Ansvar* bör ligga där, med möjlighet att få stöd hos Länsstyrelsen eller regionen.
- *Det är tydligt att det här är en bredbandsstrategifråga, speciellt analysen av möjliga synergier/ samförläggning måste upp på LS-nivå.*
- *Marknadsanalysen har från början ett begränsande syfte, istället för att utgå ifrån ambitionen att skapa synergier. Istället för att fråga om operatörerna kan samarbeta, så säger man att bara den ena eller den andra får bygga ut.*
- *Om en operatör svarar ja på frågan om de ska bygga, innebär det verkligen att allas behov blir tillgodosedda, att alla konsumenter i området får tillgång?*
- *En operatör vill kanske kunna gå in med lite pengar i projektet och köpa kapacitet, t ex för en mast. Då får det inte bli så att detta stoppar projektet.*
- *En ytterligare förbättring vore att eftersom marknadsanalysen ändå ska visa för aktörer i Sverige, och EU, att det eventuellt är en utbyggnad förestående, även använda den till grund för upphandling. Istället för att göra en separat (OPEC) upphandling för alla steg i processen (KO, grävning) kunde marknadsanalysen vara en utgångspunkt för alla dessa upphandlingar, detta skulle förenkla för alla byalag. Totalt 5 skyltningar på EU-nivå skulle kunna bli en.*
- *Att höja kraven på marknadsanalysen och samtidigt kunna få annonseringen av upphandling ur vägen vore det bästa.*
- *Vad vi måste bestämma är vad som är "good enough" som nivå på analysen? Ger t ex PTS bredbandskartläggning tillräcklig information om befintlig infrastruktur i området. Då kunde Bredbandskartan användas i alla marknadsanalyser fortsättningen.*

Diskussionen kring marknadsanalyser fortsätter nästa möte.

Halvtid byanätsgruppen – Mål i direktiven och vilka punkter som ska inkluderas i arbetet framåt (Kort rapportering)

Genomgång av leverabler till maj 2013:

Vad har gjorts?

✓ Tagit fram framtidsscenario.
– Detta gjordes inom ramen för workshopen.

✓ Sammanställt en informationskrift.

✓ Utrett behovet av en samarbetsorganisation.

Vad återstår?

1. Förslag på samarbetsmodell för byanät, kommuner och marknadsaktörer.
2. Lägga grunden för ett byanätsregister.
3. Analysera kostnaden för utbyggnaden.
– Vad kostar det att nå målen för bredbandsutbyggnad på landsbygden och hur kan man sänka den kostnaden?
4. Frågan om: marknadsanalys (och förslag på förbättringar)

Byanätsskrift – kommunikationsstrategi

Gruppen accepterar den senaste versionen av publikationen, diskussionen kretsade därefter kring kommunikation.

Kommentarer

Tryck:

- *Erfarenheten från arbetet med den förra broschyren (Fiber till byn) är att de flesta vill ha något i handen, att det inte funkar att hänvisa till en digital kopia. En annan aspekt är att man t ex vid byanätsmöten vill ha något att dela ut till besökare.*
- *Vi borde skicka ut ett antal till LRFs regionkontor (19), inkluderande ett följebrev att vi kan skicka ut fler vid behov. Regionkontoren kan därefter sondera intresset i sin kommun.*
- *HSSL har tänkt skicka ut 5000 direkt till grupperna, via nyhetsbrev (numret som den skulle bifogas blir isåfall en "bredbandsspecial"), och även till*

regionkontoren.

- *Länsstyrelser och regioner ska ha ett antal ex att skicka ut till de som ansöker om bidrag t ex. Sen ska vi se till att den får stor spridning på nätet.*
- *Det bör även gå till kommunerna. Kommunalråden, med möjlighet att beställa fler.*
- *Fiberlotsarna kan man nå via leader.*

Publicering

Gruppen enades om att kansliet (Patrik) återkommer med förslag på hur spridning kan ske.

LRF planerar för ett pressmeddelande. Björn tar upp det med pressekreteraren för att titta på möjligheten att nå ut i landsbygdsmedia.

LR och HSSL diskuterar gemensam mediastrategi

Byanätsorganisation – Vad är nästa steg?

Frågan kring behovet av en samlande organisation/ part för byanäten fortsatte att diskuteras. Styrkan i att vara organiserad kan vi se i LRF, HSSL, REV. Denna fråga har även bäring för våra ansatser till informationsspridning, och förbättring av marknadsanalysen.

Gruppen har tidigare talat om olika tidshorisonter:

- Kort sikt – Rådgivning, helpdesk.
- Medellång sikt – En gemensam röst, motpart i förhandling, lobbyorganisation
- Lång sikt – En gemensam förvaltning

Ett förslag för att hitta en väg framåt är att utgå ifrån det kortsiktiga perspektivet. Att skapa en typ av rådgivningsfunktion dit byalagen kan vända sig för info. De skulle slippa kontakta statliga myndigheter eller LS, och istället kunna ringa en opartisk instans som har byalagets intresse i första rummet. Denna funktion skulle även kunna samla på frågorna och publicera dom, en FAQ. En styrgrupp kunde t ex bestå av LRF, HSSL, Coompanion.

Efter att denna instans är upprättad kunde man börja fundera på framtiden (medellång, lång sikt)

Kommentarer från gruppen

- *Denna typ av funktion för rådgivning finns redan i vissa regioner, t ex Jämtland, Skåne, VGR.*
- *Vissa i gruppen ser inte att organisationen någonsin kan bli något mer än en helpdesk. Man har olika behov i olika skeden, och organisationen skulle inte ha tillräckligt mandat att kunna tillgodose behoven efter utbyggnadsskedet.*

Andra menar att behovet av rådgivning finns under hela processen tills att man faktiskt har bestämt en förvaltningsmodell.

- *En stor vinst är med att ha en centraliserad helpdesk skulle vara loggen av frågor och ärenden. Denna skulle kunna ligga till grund för framtida politiska beslut och utformningen av stödhantering.*
- *Man borde även ställa motfråga till de som ringer, skulle ni vara intresserade av att betala en medlemsavgift? Sondera intresset och betalningsviljan för en framtida utveckling till medlemsorganisation.*
- *I referensgruppen/ styrgrupp behöver kommunerna vara involverade.*
- *Det är solkatt att vi har akuta rådgivningsbehov, och det skulle en central funktion kunna avhjälpa, men det är inte säkert att vi behöver den här typen av medlemsorganisation. Fiberlotsarna som vi har i dag är en väldigt bra funktion som man skulle kunna utveckla istället. Lägg dessa pengar på att centralt utbilda 10-15 lotsar och skicka ut de istället.*
- *Regionala kluster med ansvar för rådgivning är en annan möjlighet. En högre nivå som organiserar allt och som operatörer kan göra affärer med.*
- *Hur byanäten i framtiden kommer förhålla sig till stadsnäten diskuterades. På lång sikt vore kanske det bästa om byanäten konsoliderades och t ex slogs ihop med stadsnät. Dock så ligger många föreningar idag i konflikt med det lokala stadsnätet. I många kommuner finns det inte heller ett stadsnät. På alla håll kommer det alltså inte organiskt växa fram större enheter.*
- *Om några år framåt kan de flesta byanäten vara integrerade i den kommersiella verkligheten, t ex stadsnäten eller Skanova. Bygger vi då upp en organisation så är det med vetskapen att den kommer läggas ner om några år.*
- *Det är dock viktigt att inte stänga dörren för en framtida medlemsorganisation om det första steget, rådgivningsfunktionen, faktiskt visar att det finns ett stort intresse och en betalningsvilja även för den typen av funktion.*

Sammanfattningsvis kan gruppen enas om att en rådgivningsfunktion med en kort tidshorisont bör skapas. Framtiden för denna funktion/ organisation lämnas dock öppen.

Konceptet byanätsfiber – erfarenheter, utmaningar och myndigheter för bredbandsutbyggnad i samarbete med byalag

Presentation från Skanova

I konceptet som Skanova utvecklat gör byalaget mycket själva. Skanova fungerar dock som bollplank och kan erbjuda rådgivning, kvalitetssäkring, bistå vid upphandling och installera fiber. En KO tecknar sedan avtal med hushållen, hyr in sig in nätet och monterar aktiv utrustning.

Skanos kundservice får just nu in många samtal om detta koncept, det finns ett uppdämt behov av någon typ av helpdesk/ koncept.

Erfarenheter:

- Affärsmodellen, eller tillvägagångssättet vid utbyggnad är väldigt olika i olika delar av Sverige. Skanovas standardiserade koncept fungerar därför inte i hela landet. Eftersom offentligt stöd även behövs för att få ihop så är inte modellen aktuell i vissa kommuner och län.
- Kommunerna har ofta dubbla roller, dels som förmedlare av stöd och dels som ägare av ett stadsnät. Skanova får svårt att konkurrera när konkurrenten sitter på stödpengarna och ofta påverkar hur de ska fördelas. I dessa kommuner blir det svårt för byalagen att välja, eftersom kommunen bestämmer vad som är "rätt".
- Momsfrågan är inte tydliggjord trots Skatteverkets ställningstagande.
- Byalagen är glada för att någon hjälper de och tar ett helhetsgrepp, och de vill gärna ha någon som håller de i handen under hela processen.
- Stora projekt är svåra att ro i land, ju större projekt desto mer kompetens behövs hos byalaget. Optimal storlek på ett byalag för denna typ av affär är ca 100 hushåll.
- Väldigt stor betydelse för byalagen vilket stöd de har i kommunen.
- Det behövs minst två eldsjälur i ett byalag för att orka med.
- Det är viktigt att kartmaterialet blir rätt från början. Byalaget skickar en karta till Skanova, som Skanova sen använder som bas för att fortsätta processen. Skanova behöver redan där veta vilka som upplåter mark etc.

Framåt:

- Det behöver bli mer likriktat hur arbetet med bredband på landsbygden sköts i Sverige. Olika län och regioner jobbar för olika i nuläget.
- Det behövs en bättre framförhållning med stödmedlen, måste man stressa igenom t ex marknadsanalysen pga att pengarna snabbt tar slut, så är det lätt att det blir fel.
- Det är problem att byalagen bara kan ansöka om bidrag två ggr/år på vissa håll i landet.
- För att jobba med denna typ av koncept krävs det en god insikt i vad som gäller i olika Län och kommuner.
- Det är svårt för byalagen att få ihop kalkylen utan bidrag, och beskedet kommer för sent i processen.
- Än så länge har ingen gått igenom hela processen, 50-tal byalag är igång. Skanova har arbetat med byalag förut, men just detta koncept formaliserades och lanserades i mars.

Kommentarer från gruppen

- *I VGR är det bara fibernät som kan söka bidragspengarna, inte kommuner. Detta just för att behålla "underifrån-perspektivet", och inte skapa en konkurrenssituation mellan kommunen och byalaget.*
- *Det saknas affärsmodellsdelar för att det ska gå ihop för t ex en mobiloperatör att vara med i projektet från start och kunna ta med en mobilmast i kalkylen när ett byanät ska byggas.*
- *Så länge vi inte kan styra hur bidragspengarna används så kommer inte medlen räcka till. I vissa län så kan man idag få 100% finansiering av kostnaden.*
- *Så länge fiberföreningarna inte är betrodda av operatörerna som en seriös affärspartner, med en långsiktig stabilitet och dedikerade kontaktpersoner med rätt kompetens så kommer samarbetet inte funka, mobiloperatörerna kommer inte vara intresserade.*
- *Vi bör utveckla och analysera användandet av bidragspengar tillsammans med kostnadsfrågan. Detta kan vi även försöka skjuta in i bredbandsutredningen, Regeringen behöver uppmärksammas på att det är ett stort problem att det ser så olika ut på olika länsstyrelser, att det är för mycket förvirring kring de många olika stöden och bidragsgivarna.*

Gruppen bad kansliet (Patrik) ta fram en översikt av hur villkoren skiljer sig åt mellan olika länsstyrelser.

Markåtkomst – en gemensam skrivelse

Kommentar till punkt 4:

Det är bara under förutsättning att marginalkostnadsprissättning används som samförläggning lönar sig, vissa aktörer (kraftbolagen) tar ofta alldeles för mycket betalt. Detta borde tas upp i skrivelsen. I många fall är det en direkt fördel för kraftbolagen eftersom man får enklare att med förhandlingen vid marktillträde om man kan säga att fiber åker med också.

Svenska kyrkan och Sveaskog är andra organisationer som skulle behöva involveras i diskussionen om marktillkomst.

Kommentar till punkt 2:

"Det är i slutändan markägaren som bestämmer **om och hur** något ska förläggas på dennes fastighet"

Patrik och Björn tillfrågar Camilla Jönsson och Eva Nypelius för att få deras input till skrivelsen.

Med ovanstående ändringar enades gruppen om skrivelsen som kommer ingå som leverans i gruppens arbete

Övriga frågor – Anmälda övriga frågor

Arbete med mallar pågår på VGR:

Upphandlingsmallar arbetas fram på dessa områden:

- grävning, nästan klar,
- systemleverantör/ material, nästan klar
- KO, pågår,
- DoU, pågår

(LOU) Direktupphandling kan även användas för kostnader som de mimis beloppet. Detta innefattar exempelvis:

- projektering
- besiktning
- inmättningsarbete med GPS

Mallarna innehåller/ utformas efter:

- En gemensam struktur
- Lämpliga krav för respektive område
- Grävare/ timme
- Tydliga utvärderingskriterier
- En kontaktväg för alla frågor
- Totalt mest fördelaktiga alternativ kommer att väljas
- Anbuderna öppnas vid ett protokollfört styrelsemöte, och tas beslut vid ett protokollfört möte
- Systemleverantör ska stödja föreningen i skapande av digital dokumentation av nätet; sträckning av nätet, noder, anslutna fastigheter etc i google earth eller motsvarande
- Regelverk AB04 för systemleverans
- För KO föreslås IT-avtalet avtal-90 gälla utöver upphandlade krav.

Problematiken kring SJV kommande schablonvärden och områden med långa avstånd mellan fastigheter

Idag uppstår det problem på vissa håll i landet i och med att det finns en maxgräns för hur mycket stödpengar som kan utgå per hushåll, och nu är det på väg schablonvärden från SJV som befäster problemet.

Gruppen beslutar skicka en skrivelse till SJV och påtala problemet.

Interaktivitet med bild och ljud på distans

Per meddelade att Atellus har gjort beräkningar av kapacitetsbehov för högupplöst ljud och bild som indikerar att 100 Mbit/s är för lågt. Tester kommer genomföras i Hudiksvall.

<http://fiberopticislands.blogspot.se/2013/02/riktlinjer-for-interaktivitet-pa.html>

Vilket markavtal är det bästa?

På fibertillbyn.se finns det nu två markavtal. Lantmäteriets avtal är bättre anpassat att göra ledningsrätt av. Kan vi ta ner den ena mallen?

Det som fler och fler byalag gör nu är avtalsservitut. Det innebär att avtalet skrivs in hos Lantmäteriet men att de inte åker ut och mäter.

Lantmäteriet har även ett regeringsuppdrag att genomföra seminarier, bistå med ett forum för dialog, och följa upp om det finns problem som behöver åtgärdas.

LRF åtog sig att undersöka frågan och jämföra de två mallarna**Nästa möte i Säffle (19 april)**

Fredagen 19/4 09:00-14:00.

Övernattning i Säffle torsdagen 18/4.